

სახალხო ფურცელი

საქართველო წამაბეჭდველი

გაზეთის № 552

ღამაშობის № 99

კვირა, 17 აპრილი 1916 წ.

კაცობრიობისათვის! სამშობლოსთვის!

ფრანგი მხატვრის ნახატი.

თეთრი რაში

როდოპისს

თეთრი რაში
მოერთე კობტად, თეთრი რაში, გიყო, მარდი:
მსურდა ფრენა მაღლა ლალი, მსურდა ლხინი და ნავარდი.

და იმ წამსა,
მთლად აშლილი გიყო ნდომით რო ვიწოლა,—
დაგინახე, შეგერთი ტანად, გადმოგახტე: მოლი, მოლი!

შენ კი მითხარ:
რა დროსია! არ მკალია ახლა, არა!
და წამსავე ბაგე შენი უნდა ლინით გადიხარა.

ამ დროს მოკვდა
ერთი წუთით აშლილ კულში რაც მიყვარდა:
ალი მოსწყდა ტურფა სურვილს და იქ ხევში გადაეარდა.

გადეარდა,
გადიპკრა, ცეკვა იწყო იქ გიფური,—
და კოკონად ავიხვიხა სისხლეული რისხვა-შური.
დაიფერდლა
და დაჟერ-ფლა, რაც რო დახვდა ახლო-მახლო...
ლალი ფრენა აწ უდაბნოს, მითხარ, რითა განედაბლო!

მაგრამ არა:
რას მიტვია დაღონება, ბედი მწარი?!
შუბლსა განა დამჩრდილავს ეს უდაბნო გადამწვარი?!

არა, არა:
იქხე-ნე, ნუ მოიწყენ, ჩემო რაში!
მინდა ფრენა, რომ ხალისით ცათა სფერო ვეკაშკაშო...

მიჰფრენს, მიჰტრენს
ლალი რაში, ავერცხლოლი, მარდი რაში,—
ნაკაულლობს ჩემი მასთან სისხლის ტინი და თამაში...

გრ. რიბაქიძე.

გულგული და გულგა

ვარდის ბოჭი ერთ ეზოში
 მუდრო კანკელს აშვებდა;
 ამ ბუჩქელს გაერთინა
 ერთ ბულბულსა თვისი ბინა —
 და ვარდთ ეშვით ათერებდა..

ერთ დღეს ვარდნი მომზილოვით
 გაშლილიყენ მეტის ლხენით —
 და აფრქვევიდენ სურნელებას,
 უფრქვიდენ ბულბულს ენებას,
 ტუჩით ღიბილით, ამბოზ-ხვევითი..

და ბულბულიც მეტის გრძინებით
 დაეწევა ტრუფის ფალოს;
 სიყვარულით გამსკვალა,
 სინდრებებით დიზალა,
 ესულგულა სატრფოს, ტრფივალს..

უგალობდა ხუტვით-კინებით,
 სტევენ-რაკრავით ერხეოდა..
 სურნელებას ნთქვდა ერეოლით,
 ტანს ეკროდა ცახცახ-თითოლით,
 ეხეოდა, ეხეოდა..

ჩაეკონა მეტის ვენებით, —
 უცებ იგრძნო ეკლის ჩხვლეტა...
 ხედავს-გახდა სატრფოს წერათ:
 შვილებს ვარდის ფერათ
 და დაუწყო სისხლმა წრეტა..

იქვე ახლოს სანებებზე
 ბულბურა ჯდა, უწერებდა...
 ვარდის დარდი მას არ კვავდა, —
 ნებს ჩირჩინდა, ნებს ქეკვავდა,
 ბულბულს ქეცევა უწერებდა..

ბოლოს უთხრა: „მეკვირს-ასე
 უგულურად რად იქციე!
 რით, რით მოეწონს ეს ვარდები?!
 გაკავდენ-მაინც შოგ ვარდები!..
 მკვლელებს რათ არ გაუქციე?!..“

ბულბულმა თუმც მოისმინა,
 პასუხად არ უპირობა...
 კვლად სატრფო მოეგონა,
 კვლად სატრფოს ჩაეკონა,
 მოეხება, ეამბოზა..

ლუკინასწელ ძალს იკრფვდა
 საგალობლით, სატრფივლით..

ქ. ვ. ოზინსკი.

საუცხოო პანგებს თხზავდა,
 სიყვარულის გრძინობას წნავდა
 სასულგო საფალოთი..

„ჰე, მშვიდობით, გულის ვარდო!
 გვცდები, მაგრამ ჰქვინე შენდობას...
 შენ გამათყე სიყვარულით,
 შენ ამავსე სიხარულით: —
 ნუ მოგაკლებს ცა მშვიდობას!..“

„ეხედე, ბედმა არ მარგუნა
 მე ხანგრძლივი შენთან ლხენა, —
 მაგრამ, სანამ მიღვას სული,
 შენით ვცოცხლობ, შენით სრულა..
 შენ მიყვარხარ, შენა, შენა..“

გვცდები.. მაგრამ შენთან გვცდები —
 და მიხარის შენი მზერა..

რაკი შენი გული მიხანს,
 მე სიყვდილი არათ მიხანს!..
 შენ თუ მათუოვ, ჩემთვის მზე რაჰქ!..

სექვა თუ არა — ჩაეცეცა,
 დაუღღლა მყისვე ენა...
 ვარდი ძრწუნვით ამბინდა,
 ატრდა და აქვითნდა...
 სატრფო გულში ჩაისვენდა..

სისხლის ცრემლი, სისხლის ცვრები
 მწუხარ სახის მუწუა...
 ოგანო სცვლის მორტობა,
 მოიღვრება, იწყო ქნობა...
 სასიყვდილი მიეწურა..

ბულბურა კი სანებებზე
 კვლავ ჩირჩინდა, კვლავ ქეკვავდა...
 ბულბული რომ ეკვდარი ნახა,
 დაცინვით წამოძახა;
 „ქვინობდა!.. გეჰ ქე გავდა!..“

სილოვანი.

„შეპითხვა და განგარტება“

არც ღრამა და არც კომედიოა.
 ორ მოქმედებანი ჰიქსა სულვე-ნეზიქსა.
 (თარგმანი ოსმალურდინდ).

(შეზღვიო)

შეთიხე გამოსვლა.

სიხასში ერთი მოხალე კლი ვეშოვა). მოხალე და წინანდლები.
 მოხალე ქალი, ბატონო, საქმელი მხადა.

*) იხ. სურათებიანი დამატება № 98.

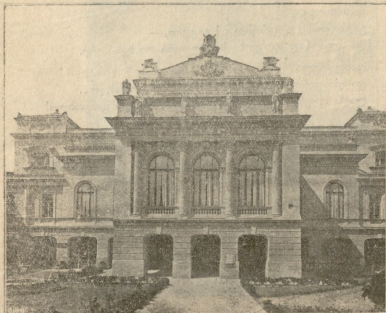
ვეშო-ფაშა. ცოტამერე იყოს, ჯერ ლაპარაკი არ გავეთავებო.
 (მოსამხებრე გევა).

(მეხუთე გამოსვლა).

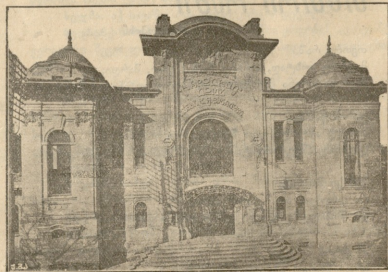
(იხვე პირიანდლები).

სელმა. პარლამენტმა ეს განმარტება საკმარისად სცნო!
 ვეშო-ფაშა. პარლამენტის წევრთა შორის ამხუე კამათი მოქ-
 ვევა. ერთი სიტყვით წარლენა იყო.
 ხელმეგრქ-ხანუშ. ღმერთმა გავაშროს.

ტფილისი

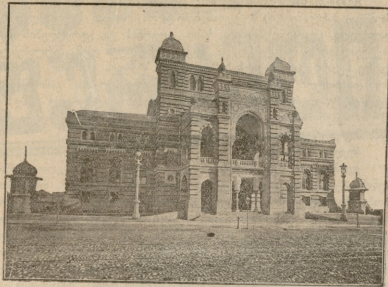

ქართული თეატრის წინა პირი (ფახალი).

ძმ. ზუზულაშვილების სახელობის სახალხო სახლი.

ტფილისი

სახაზინო თეატრი.

ხაჩატრიძის სახლი

ვეპი-ფაშა. რა?
ხეღბერ-ჩანუშ. ის ვინაილი პრეზიდენტი წარლენა.
ვეპი-ფაშა. უფუქი ნამდვილი უბედურების წარლენა ხელა გვეწყია. ქალბატონო, აღარ გაჩუმდები? თუ წახველ და მიწეები, დიასნებენ?

ხეღბერ-ჩანუშ. დიას! ჩემი ასე მტოვება მიინც თქვენი ჩვეულებია.
ვეპი-ფაშა. ან ყური დავაგვიღ. პარლამენტში ერთი სიტყვეერების წარლენა მოსყდა. აბა ჰა, აბა... სიტყვა! ამდენი განმარტება საქმარისი; არააო; კამათი გარლდა ხელეები აიწყია, უმარველსობამ თქვა კნარო! რუქინდინდ-ბეგის საპასუხო მოხსენება რამდენადღე შეიძლება საგლისინფორმაციულ იტენს, ის მოჩა, რიგი ჩვენზე მოდღე. ამ დროს მოვიწხადღ, სახელეები წაფიქვადღ.

ხეღბერ-ჩანუშ. ამდესის? ასადღებალ ეწხადღებოდი?
ვეპი-ფაშა. სიტყვის ნუ მიწყეუტინებ, თუ ღმერთი გწამს ხელბერქ. საქმეოლ მოვიწხადღ: ჯერ პირი არ გავიღო, რომ ფაშას ძახილმა დიფიქტუნა. ღმერთო, ღმერთო შენ გვეღვრები შეწყეწას... ტაშის ცემა და ტაშის; ბაულო არ ღღებება. ხელეების დაცვიით არე-მარე ამძიწყია.

ხეღბერ-ჩანუშ. რა მოხდა? ქაჩალი ჰასანა? ხომ არ გავმოტულს ცენაწხე.

ვეპი-ფაშა. უფუქი! ხელა სული უნდა ამომხდეს.
ხეღმა. სყო ჩემო დიდლო, სყო, ჩემი ჩვეულებია: «ვაშა... ვაშა» როცა მოიწონებენ, ტაშა სადღეაღყვრენ.

ხეღბერ-ჩანუშ. ვერე სიტყვი ხოლენ, ჩემო გოგონა.
ვეპი-ფაშა. ამასობაში, ტრიბუნაზე ავიღო. ღმერთო დიდებულო, მოგწყენ და მოგწყენ განმარტებას, მათ დასამყეოთოლებოლ, მათი სტუდენტობანდ მოზიბლისათვის ერთი გაცვეთილის მიცემა იყო საჭირო. აი აქედან დიფიქტე: «ბატონებო, თქვენ იმდენად მრავალი მნიშვნელოვანი საქმე გავთ ვასაკეთებელი და ასე მეორე ხარისხოვანს, ღღევის გულში რომ არ ჩავტყვა, იმისთანა საქმეში თქვენი გარეუვა და ყველას პირის გავწარება რა აზროა» ვსტყვი. ვსტყვი ჩემო ბატონო, და ერთი გრიალი, ტაშისცემა კიდღე: ყველა ჩემი სა-მუთი გადმოყოლდღ და მთელი ძალ-ღონით დიფიქტე: «ჩქიდანანც არის, აქედანანცა»—ნეთქი.

ხეღბერ-ჩანუშ. ეს, რაღას ნიშნავს?

ვეპი-ფაშა. ბატონო, ჯერ შეკითხვის მიზნეს მოვახსენებო. მე სამართლიანობის აღმადგენელსა და უფლება-ღირსებათა უზრუნველყოფის სამინისტროს სათავეში როცა ჩავდებქი, შტატი დამხადებულ-ლო დამხედა. მაგრამ იმ ხანებში იქ სამართლიანობის საწინააღმდეგო არა დამინახავს-რა უცვლელად მივიღე და დავარჩინე შტატი. ხელა მეკითხებინა: მოხელეებად მოწყეული პირები ყველა შტატი ყველა ღღილიშვილია, ყველა მოყვარე არისო, ნიჭიერი ნასწაველი ხალხი რად უნდა იყოს მიფიქტეულიო...

ხეღბერ-ჩანუშ. მაშ, სხვაფორე როგორ იქნებოდა? ყველას თავ-ესი სიმე, ღღილიშვილი ეყოლება და ის სხვის ხომ არ აიყვანდა მოხელე.

ვეპი-ფაშა. შენ რომ გგონია, ისე არაა, ქალბატონო. ისე უწინ შეიძებოდა, ხელა სხვაა.

ხეღმა. თუ ასეა, ეგ ამბავი რატომ მოხდა? თქვენცა შტატი როგორც იყო ისე რად მიიღეთ?

ვეპი-ფაშა. შენ რომ გგონია, ისე არაა, ქალბატონო. ისე უწინ შეიძებოდა, ხელა სხვაა.

ხეღმა. თუ ასეა, ეგ ამბავი რატომ მოხდა? თქვენცა შტატი როგორც იყო ისე რად მიიღეთ?

ვეპი-ფაშა. საცივრეელია შენი ლაბარაკი, სელმა. ჩვენ ერთი-მეორის ხელე-ვიყავით. მე თუ ღღილიშვილი მეყანდა, იმასაცა უნდ სიძე, ერთას თუ მოხერე იყოლება, მეორესაც საყვარელი... ცაკი, ცაკი ეყოლებოდა. ყველანი ჯავთი რიყავით ვადამბულიო... ამას ჩვენ შორის ვლაბარაკობ. რა თქმა უნდა პარლამენტს ასეთ განმარტებას ვერ მიეცებდი.

ხეღმა. პარლამენტის წევრებს რა პასუხა მიეცით?

ვეპი-ფაშა. რაო, რა პასუხი მიეცით? სწორედ მეორეშტატი-ლომის მადლიც ამამია. ცაკი მართალიც რომ არ იყო, სიტყვერების შეწყეობით მართლად უნდა აჩვენო თავი, და ეს სხეობაცა უნდა დამბტყეუბო. მე რომ წინედ ვექილობას ვეწყოდი, ამის სარგებლობას ღღეს ვხედავ, გომარჯვოს ადვოკატურას! (მღღინდინდ წამოღღება, სტენის პირდაპირ ერთ-ორი ნახიჯე გადაღვამს, მეორეს ამამლოებს, ხელს გულზე მიდებს) აი ტრიბუნაზე სწორედ ასეთი მღღიარობება მივიღე. დიფიქტე ყვარლი: «პარტიკულ დებუტატებს ყარვად მოგხსენებთ, რომ აღამიანს სინდა სჭირს თავისთვის სხეებზე მისლა დაყენება. თქმა არ უნდა დათხოვლები იმიღღებენ, აღამიანები შეუტკმლობასა ვერ დაჩემებენ. შესაძლებელია შტატის შეღღენის დროს ზოგიერთი შეიღღება მოხდა. ეს, ნელ-ნელა შესწორება, მაგრამ სამართლიანობა, თანასწორობა, თავისუფალი არჩევნები—ველაფერია ამ საქმეში დაცულიო...»

ხეღბერ-ჩანუშ. ყველანი არიან—უნდ სიძეებიცაა, ღღილი შვილებიცა...

ვეპი-ფაშა. უფუქი! სიღბერქ, უფუქი, შენ დებუტატებზედ უარესი ხარ.

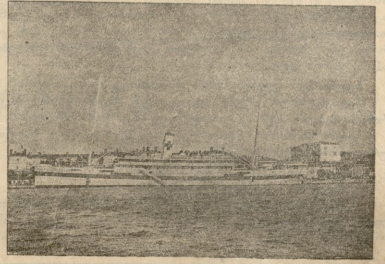
ხეღბერ-ჩანუშ. მე რაკვეთი, რა ვსტყვი, შე აღამიანო! შენ თეთონ არ ვყრობენ: ყველანი არიან!

ვეპი-ფაშა. შე დალოცვილო, მე სულ სხვის ვლაბარაკობდი. ამ საქმეში სამართლიანობა არის, თანასწორობა არის—ესა ქათქვა.

ხეღბერ-ჩანუშ. რა ფასი აქვს მაგ სიტყვებს. ღღეს ფემბე-ხანუშს რი საათის ველაბარაკებოლ. ვფიქრობ: «ღღის აქეთ თანასწორობა, ყველა. თანამბარი უნდა იყოს. მართალი უსამართლობის-სიგან უნდა გარჩეულ იქნას. ფემბე-ხანუშმა აიციუნა «შე ქლო აბა ნახე ერთი, ხუთი თითი ყველა თანასწორობა? მეჩე ასეთი თანასწორობა იქნება? ეს ყველაფერი მხოლოდ სიტყვის მასალაა. ყურებმა გიწვიღოს ფემბე, შენ გონიერი ქლო ხარ, ასე!»

ვეპი-ფაშა. ქლო, ღღისგულსსათვის ცოტა იყოს მიინც სყო. ხელა აქ ფემბე რა მოსაჩანია.

ხეღბერ-ჩანუშ. რაო, რაო? ფემბე-ხანუშ საჭირო არაა? მო-ცლები შენი ქუა. იფუჯე უფლას, რომ ფემბე-ხანუშს თქვენითანა

სამოსხილავი გემი.

*) ამდესი ნიშნავს პირისპირს, მკვლელების, ფეხების დაბანასა და თავის ნაწილის მოსვენებას საღმრთო საზოგადოებისათვის.
 **) ქაჩალი ჰასანა, ოსმალეთში ცნობილი ხეხარაა.

